

Hjørring den 03-04-2020

Sagsnr.: 01.05.18-P17-31-19

Referat:

Vandrådsmøde d. 4. marts 2020 kl. 18.00 – 21.00

Hjørring Rådhus, Springvandspladsen 5, 9800 Hjørring, lokale 469

Mødedeltagere:

- Danmarks Naturfredningsforening, Peter Grøn
- Friluftsrådet, Thomas Elgaard Jensen
- Jægerråd Hjørring, Poul Graugaard
- LandboNord, Lars Mellemkjær
- Nordøstvendssyssel Vandløbslaug, Niels Kristian Oien
- Haslevgård Ålaug, Morten Laursen
- Dansk Land og Strandjagt, Svend Erik Hansen
- DANVA, Tommy Mostrup
- Sportsfiskerforeningen for Hjørring og Omegn, Karsten Jakobsen
- Voer Å Vandløbslaug , Niels Jørgen Lunden
- Voer Å Sportsfiskerforening, Jørgen Riis-Vestergård
- Agri Nord, Erik Brunø
- Landbrug og Fødevarer, Kurt Jørgensen
- Danske Vandløb, Hans Chr. Holst
- Dansk Skovforening, Hans Ahrenfeldt
- Bæredygtigt Landbrug, Flemming Fuglede-Jørgensen
- Lystfiskerforeningen For Frederikshavn og Omegn, Knud Madsen
- Frederikshavn Kommune, Allan Dalmark Jensen
- Frederikshavn Kommune, Martin Bjørk Christensen
- Jammerbugt Kommune, Mads Krogh Ørtved
- Hjørring Kommune, Jens Pedersen
- Hjørring Kommune, Jan Quist Sørensen
- Hjørring Kommune, Poul Træholt
- Hjørring Kommune, Ellen Marie Tranekjær Leed

1. Valg af ordstyrer

Jens Pedersen

2. Valg af referent

Jan Quist Sørensen, Ellen Marie Tranekjær Leed

3. Opsummering af sidste møde

Kommunens rolle: At være sekretariat for vandrådet og facilitere møderne.

Derudover give faglig sparring til vandrådet.

Vandrådets rolle: Rådgivende organ for kommunerne ift. hvilke virkemidler der skal anvendes for at komme i mål.

Målet er at der skal opnås god økologisk tilstand i vandløbene, dvs. en svag afvigelse fra et vandløb i uforstyrret tilstand.

Kunstige og stærkt modificerede vandløb blev udpeget af vandrådene i 2017. Ministeren har siden ændret udpegningerne. Disse vandløb skal opnå et godt økologisk potentiale.

God økologisk tilstand måles på fisk, smådyr og planter.

Data for de udpegede vandløb kan findes i basisanalyserne for vandplanerne og ligger tilgængeligt på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den økonomiske ramme på landsplan er 436,8 mio. kr. og for hovedvandopland 1.1. Nordlige Kattegat og Skagerrak er den økonomiske ramme 34,3 mio. kr.

Miljøministeriet har lavet et *virkemiddelkatalog*. Vandrådet kan for den enkelte vandløbsstrækning vælge virkemidler, så de fysiske forhold forbedres.

Det bemærkes fra vandrådet at vandplansarbejdet for perioden 2021-2027 skal være færdigt i december 2021. Nogle af spærringerne kan måske være fjernet inden fordi de er generende.

Kortet i MiljøGIS over spærringer giver ikke et reelt billede, da nogle af spærringerne allerede er fjernet. Vandrådet og kommunerne skal alligevel forholde sig til alle spærringerne. Det er et stort arbejde for kommunerne at gennemgå spærringerne. Et opdateret kort kan derfor ikke være færdigt til dagens møde.

Det bemærkes fra vandrådet at nogle spærringer er nemme at fjerne, og det er en mulighed for at tage de lavt hængende frugter først.

Der bliver spurgt til om Hjørring Kommune kan gøre noget andet end vandrådet i IT-værktøjet (MiljøGIS). Både kommune og vandråd indberetter til staten. Staten vurderer begge indberetninger og træffer en beslutning om hvad der skal indskrives i vandplanerne.

Det pointeres fra vandrådet at det er ærgerligt, at der går så lang tid fra beslutning til handling i vandløbene.

4. Tidshorisont for vandrådsarbejdet

For at vandrådsarbejdet kan nå at blive politisk behandlet i alle 10 kommuner skal det være færdigt inden 1. juni 2020.

5. Præsentation af kommunernes forslag til prioritering af indsatser og

6. Drøftelse af kommunernes forslag

Det blev påpeget fra dele af vandrådet at de ønskede data om spildevand og overløb, for at kunne anvende det som prioriteringsredskab. Kommunerne må have et redskab så data nemt kan fremfindes.

Sekretariatet forklarer at kommunerne ikke kan levere de forespurgte data om spildevand.

Det er ikke en del af vandrådets opgave at vurdere spildevandets betydning for vandløbene, da det bliver håndteret et andet sted. Vandrådende skal håndtere de fysiske forhold.

Sekretariatet understregede at vandrådet har en konkret opgave og medlemmerne må beslutte om de vil være med til at løse opgaven ud fra de rammer og kriterier den har.

DANVA forklarer at det er meget vanskeligt at vurdere påvirkning af spildevand med det vejr vi har haft på det seneste. Overløb skal sammenholdes med afløb fra marker. Vejle Kommune har lavet en undersøgelse der viser at overløb ikke har den store betydning for vandløbene.

Det bemærkes fra vandrådet at rapporten kun tager hensyn til næringsstoffer og ikke organisk forurening, som også forekommer ved pumpesvigt uden store regnvandshændelser.

Det bemærkes fra vandrådet at overløb ikke betyder det store i vandløb pga. fortynding, men i havet og fjorden kan det medføre iltsvind.

I løbet af vandplansarbejdet vil de som har praktisk viden om vandløbene informere om overløb og kendskabet til dem.

Mange af de udpegede vandløb er små tilløb til større vandløb, hvor overløb ingen betydning har for vandløbet.

DANVA: Siden 1990 er der lavet mange undersøgelser om spildevand som i dag ligger i Miljøportalen og i vandplansarbejdet.

Ønskes der mere baggrundsviden om vandplanerne kan basisanalyser m.m. læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Ønskes der mere viden om vandrådene 2019-2020 kan man gå ind på Miljøministeries hjemmeside og læse bekendtgørelsen, vejledningen for arbejdet og om IT-værktøjet.

IT-værktøjets kort (MiljøGIS) med de forskellige lag blev vist frem.

Jammerbugt Kommune:

Data er indtastet i miljøgis og kommunens 1. prioriteter blev vist frem. 1. prioriteterne koncentrerer sig om Slette Å, hvor den største udfordring er forholdene for fisk. Derfor foreslår Jammerbugt Kommune strækingsindsatser med bl.a. udlægning af groft materiale. Derudover etablering af et sandfang hvor der er et problem med optråd fra krondyr. Jammerbugt har flere mulige indsatser, hvis pengene rækker længere. Se nærmere beskrivelse af indsatserne i bilag 1.

Frederikshavn Kommune:

Indsatserne er ikke indtastet i miljøgis endnu. Kort med prioritering af indsatser blev vist frem og forklaret. Indsatserne er prioriteret ud fra hvor det vurderes at de giver mening og er mulige at gennemføre.

Fjernelse af spærringerne skal skabe fri passage i vandløbene og ikke kun for fisk.

Det bemærkes fra vandrådet at det er godt og konkret at arbejde ud fra kort.

Læsø Kommune

Frederikshavn Kommune har talt med Læsø Kommune. Kommunen ønsker ikke at komme med forslag til indsatser. Vandløbene har karakter af hævet havbund og kommunen vurderer derfor, at det ikke giver mening at lave noget.

Brønderslev Kommune

Indsatserne er indtastet i Miljø-GIS. Se nærmere beskrivelse af indsatserne i bilag 2.

Rebild Kommune og Mariagerfjord Kommune

Indsatserne blev præsenteret og er indtastet i MiljøGIS, se bilag 3 for oversigt.

Thisted Kommune

Indsatserne blev præsenteret og er indtastet i MiljøGIS. Kommunen har prioriteret én vigtig indsats i vandløb ved Klitmøller.

Aalborg Kommune

Alle indsatser er indtastet i MiljøGIS. Indsatserne blev præsenteret, se bilag 4 for oversigt.

Hjørring Kommune

Hjørring Kommune har udpeget lidt over 100 km strækingsindsatser ud af mere end 226 km. Data er ikke indtastet i MiljøGIS, men blev vist på kort.

Kriterier for prioritering af strækingsindsatser:

- I nederste dele af store vandløb er de fysiske forhold allerede varierede, og her forventes målopfyldelse når tiltag ovenfor i systemet slår igennem.
- I vandløb med meget dårlige fysiske forhold, ringe fald, blødbund mv. vil kræves så drastiske tiltag at effekt ikke står mål med krav til indsats.
- "Lavest hængende frugter", så strækker pengene længst.
- Vi har ikke forholdt os til spærringer.

Der er i det foreløbige arbejde ikke taget stilling til spærringer. Der vil være spærringer i områder med strækingsindsatser, som evt. skal tages hånd om. Der er dog kun tale om få spærringer, da der er fjernet. ca. 300 spærringer i vandplan 1.

Vandrådet spørger om hvorfor spærringerne blev lavet. Mange spærringer er rørlægninger. Nogle få steder er spærringerne stem lavet i forbindelse med udretninger hvor faldet ellers ville blive for stort. Mange steder er

spærringer opstået ved markoverkørsler, hvor gruset nedenfor rørlægningen er spulet væk ved store afstrømninger. Det medfører at bunden sænkes nedenfor røret hvorved vandet falder ud af røret og fiskene ikke kan passere i opstrøms retning.

Vandrådet spørger til vandhævninger ifm. udførelsen af indsatserne. De tiltag som laves giver ikke betydningsfulde vandhævninger.

Det bemærkes fra vandrådet at spærringer sidste gang blev nævnt som noget meget omkostningseffektivt. De største udfordringer for vandløbene er de fysiske forhold, derfor er fjernelse af spærringer ikke nok.

Nogle spærringer ligger så langt oppe i vandløbene at det ikke vil kunne betale sig at gøre noget.

Der bliver spurgt til om Boller Sø skal fjernes. Søen er udpeget til at skulle fjernes, men er måske svær at få omkostningseffektivt.

Der bliver spurgt til Glimsholt Å som er et godt vandløb, men som blev gravet lige. Den nedre strækning er ikke anbefalet grundet opstuvning af vand fra Uggerby Å. Derfor er der anbefalet indsatser længere oppe i systemet.

Der bliver spurgt til om den våde vinter har ændret noget ift. vurdering af vandløbene. Nej, vi har godt kendskab til vandløbene ved store vandmængder.

Hjørring Kommune fortæller at der samarbejdes med lystfiskerforeninger om forbedrende tiltag hvor der ikke laves noget i vandplansregi. Derudover samarbejdes med Landbonord og lystfiskerforeninger om sandfang hvor vi kan lave noget udenfor vandplansregi.

Vandrådet udviser bekymring for vandstigninger ved hævning af vandløbsbund. Ændringerne er meget små og det er vigtigt at gydebankerne får et helt bestemt fald.

Det bemærkes fra vandrådet at gydebankerne nogle steder giver et ekstra fald, så vandstanden falder. Der kigges på hvor drænene kommer ud i vandløbet. Hvis gydebanken anlægges nedenfor drænet kan den være med til at trække vandet bedre, og således friholde drænet for tilsanding.

Der blev spurgt til om der ved fjernelse af spærringer opstår sandvandring. Ved fjernelse af spærringer udlægges sten og grus over 30-40 meter for at undgå sandvandringen. Nogle steder etableres et midlertidigt sandfang til vandløbet er 'sandet af'.

Inde i MiljøGIS kan de enkelte vandrådsmedlemmer foreslå indsatser. De andre vandrådsmedlemmer kan se hvad det enkelte vandrådsmedlem har foreslået. Det blev vist hvordan man kan indberette indsatser i MiljøGIS.

Vandrådet laver en samlet indstilling til staten, som vandrådet selv skal melde ind via MiljøGIS.

Hjørring Kommune og Frederikshavn Kommune indtaster i MiljøGIS inden næste møde.

7. Hvordan kommer vi videre?

Kommunernes arbejde bliver udgangspunktet for vandrådets videre arbejde, prioritering af indsatser og virkemidler.

Kommunernes forslag til indsatser skal alt sammen ligges ind i MiljøGIS, så der viser sig et samlet billede.

8. Opsummering af mødet

- Hjørring Kommune og Frederikshavn Kommune indtaster i MiljøGIS.

- De enkelte vandrådsmedlemmer har mulighed for at indtaste deres forslag i MiljøGIS.
- Mødet d. 18. marts aflyses. Hjørring Kommune og Frederikshavn Kommune finder en ny dato og melder ud hurtigst muligt.
- Kommunernes grundlag giver udgangspunkt for vandrådets videre prioritering af indsatser.
- Link til Miljøministeriets hjemmeside om vandplaner og vandråd bliver sendt ud igen.

Bilag:

1. Indsatser fra Jammerbugt Kommune
2. Indsatser fra Brønderslev Kommune
3. Indsatser fra Rebild Kommune og Mariagerfjord Kommune
4. Indsatser fra Aalborg Kommune

Bilag 1 – Indsatser fra Jammerbugt Kommune

Alle indsatser er indtastet i MiljøGIS

Indsatsområderne, vi gerne vil prioritere højest, er knyttet til Slette Å. Det er:

o10518: Sandfang i den sydlige ende. Udskiftning af bundmateriale.

o7752: Der arbejdes pt. med indsats fra VP1, som skal afklares.

o7729 (Øster Tvedbæk): Sandfang. Der er store problemer med krondyrene i Tingskoven, som giver meget erosion.

Sekundært har vi:

o7876 (Kringelbæk, tidligere Kettrup Sø): Genslyngning eller restaurering af ådal.

o7758 (Flodbakkerende): Genslyngning på det nederste.

o7753 (Slette Å): Groft materiale og genslyngning. Den kan formentlig blive omkostningstung.

o8949 (Slette Å): Udlægning af groft materiale (bedre skjul). Skal prioriteres efter/i sammenhæng med de andre indsatser i Slette Å.

Bilag 2 – Indsatser fra Brønderslev Kommune

Alle indsatser er indtastet i MiljøGIS. Herunder ses en nærmere beskrivelse af 2 spærringer.

Vandløb navn	Spærrings lokation	Matrikel nr.	Vandområde nr.	AAL nr.
Nymølle bæk (privat)	57.293589, 10.207950	36a, den Nordøstelige del, Jerslev	o7868	AAL-7067

Beskrivelse: 'spærringen' består af et stort træ som er meget tæt på at falde helt ned i vandløbet og blokere nedstrøms for en mindre rørledning. Træet ligger delvist nede i vandløbet og bliver kun holdt oppe af en tynd del af dets splintrede stamme.

Der er også risiko for at det er rørlægningen der er spærringen, men det vurderes ikke at stykket er over 20m i længde og der er ikke nogen opdæmning eller fald i røret.

Særlige forhold i vandløbet: Bundsubstratet er hård bund med mindre sten og der forekom både *G. pulex* og forskellige vårflue larver ved spark.

Vandløb navn	Spærrings lokation	Matrikel nr.	Vandområde nr.	AAL nr.
Nymølle bæk (privat)	57.296227, 10.208293	36a, den Nordøstelige del, Jerslev	o7868	AAL-7068

Beskrivelse: Spærringen er et vertikalt fald over en mindre dæmning lavet af store sten der sidder godt fast i vandløbsbunden,

Vanddybde i vandløb: 27cm

Faldhøjde: 12cm

Vandspejls højde i spærring: 24 cm

Særlige forhold i vandløbet: Bundsubstrat består af mindre mudrede områder, sand og sten, semi hård bund. Vandløbet snor sig meget pænt ned igennem

landskabet, men gør også de omkringliggende banker noget bløde. Det anbefales at denne spærring fjernes, siden den er relativ nem at fjerne og kunne hjælpe med at danne en bedre tilstand i vandløbet.

Bilag 3 – Indsatser fra Rebild Kommune og Mariagerfjord Kommune

Alle indsatser er indtastet i MiljøGIS

Blå baggrundsfarve er vandområder – Grå er spærringer/rørlægninger – Rød tekst angiver at der ikke foreslås nogen indsats.

Indsatsnummer	Haslevgård Å Vandsystem	Forslag til indsats
o7394	Præstebæk (Det er MFK som skal indberette denne)	Ingen indsatser udover fjernelse af spærring (AAL 709)
aal1.1.1239	Grøft fra Ravnborg	Udlægning af groft materiale på nordsiden af Solbjergvej (40 %)
aal1.1.0300	Grøft fra Solbjerg Stations By	Ingen restaureringsindsatser prioriteres
o7448	Lille Brøndum Kildebæk	Udlæg af grus & træplantning (100 %)
o7475_a	Bælum Møllebæk	Udlæg af grus (50 %) samt fjernelse Rørlægning (AAL 721)
AAL 721	Bælum Mølle Bæk	Rørlægning - Åbnes nedstrøms/øst for Banestien
AAL 1138	Bælum Bæk	Rørlægning - Åbnes og styrt/spærring fjernes
AAL 718	Bælum Bæk	Rørlægning – Spærring/rørbro under banestien, som skal udskiftes
AAL 2076	Bælum Bæk	Rørlægning – Rørlægning under Bælum – Fjernes <u>ikke</u>
AAL 709	Graverhuse Bæk / Præstebæk	Rørlægning – Rørbro som skal udskiftes/omlægges